

Disposition for projektplanen

Projekttitel: **Kønnet undervisningsdifferentiering**

Uddannelsessted: Næstved Gymnasium og HF

Intern tovholder (navn og mailadresse): Henrik Nevers, nghnh@naestved-gym.dk

Forskningskoordinator (navn og mailadresse): Jakob D. Bøje jdb@ruc.dk

Øvrige deltagere i projektet (navne og mailadresser): Nanna Sig Kramer nghna@efif.dk; Mette Pryds nghpy@efif.dk

Klasseportræt 2.z.

Klassen har studieretningen musik, engelsk og fysik. Klassen er i høj grad defineret af elevernes interesse for musik. Klassen er generelt rigtig velfungerende, og klassen er præget af en (for de flestes vedkommende) lyst til at lære og deltaget i undervisningen. Klassens faglige niveau er meget spredt.

Klassen har stort set 17 drenge og 13 piger. Drengene er frem for alt optaget af musik i alle afskygninger. De spiller alle sammen et instrument og er på mange måder det, man kan kalde humanistiske drenge. Drengene er i undervisningen delt i to. En stor gruppe der deltager aktivt i undervisningen og en mindre gruppe, som i de fleste fag har travlt med alt muligt andet end det faglige. Der er selvfølgelig også en gruppe, som placerer sig i midten af de to positioner og som deltaget aktivt i nogle fag og ikke i andre, men det er de to andre positioner, der dominerer læringsrummet.

Der hersker en god stemning i klasserummet, og klassen er typisk "med på noget" og vil gerne deltage i mere alternative arbejdsformer,- her er det en mindre gruppe af klassens piger, der føler sig utrygge og helst vil have traditionel klasseundervisning, hvor de kan skrive lærerens noter af fra tavlen, så de er sikre på, at de har "det rigtige" svar. Resten af klassens elever kan dog godt lide, at der er varierende arbejdsformer, og klassens trives med undervisningsdifferentiering.

Klassens store udfordring er, at de er 30 elever, så der er altid mange mennesker i lokalet, og eleverne kan have svært ved at holde koncentrationen hele vejen gennem et modul.

Antagelser

Pilotprojektet løber i dansk og historie, to obligatorisk fællesfag på A-niveau med og uden skriftlig dimension.

Hypotesen er, at drenge lærer bedst ved undervisningsdifferentiering, men at denne undervisningsform også giver en sidegevinst for pigerne. Vores fokus ligger derfor ikke ensidigt på drenge, og hvad der gavner dem, men at udbyttet af undervisningen og elevernes læring vil øges også for pigerne, når der tages særlige hensyn til drengene.

Vi arbejder med kønsopdelt undervisning og med blandede grupper. Her vil vi teste/undersøge om gruppedannelserne har nogen indflydelse på elevernes (drengenes) læring, ligesom vi vil undersøge, hvorledes undervisningsdifferentiering, hvor eleverne selv vælger grupper/arbejdsopgaver efter individuelt niveau, har betydning for deres læring. Vi arbejder dog ikke kun med kønsopdelt undervisning, men også med niveaudelt undervisning, da klassens elevs tilgang til skolearbejdet ikke kun kan defineres ud fra deres køn, men i lige så høj grad ud fra deres lyst til at gå i skole og arbejde med det faglige stof.

Klassens elever definerer heller ikke entydigt sig selv i forhold til køn, men også i forhold til muligheden for at spille musik og være kreative i deres tilgang til skolearbejdet.

Metodeovervejelser:

Til grund for vores gruppeinddeling ligger Mats Trondmans typologisering af elevtyper og disses elevstrategier og motivation for læring. Vi har fordelt eleverne efter deres elevstrategi i følgende fire kategorier: den instrumentelt præstationsrettede (overfladelæring, her opfatter eleverne skolen som en slags konkurrence, hvor man skal gøre som læreren siger, for at opnå den bedst mulige karakter), den kommunikativt forståelsesorienterede (dybdelæring, hvor det for eleven primært handler om at lære og forstå stoffet), den afstandtagende modkulturelle (modlæring, hvor eleverne dybest set ikke gider skolearbejdet), afstandtagende boheme (alternativ læring, opfatter livet på STX, som om der er for mange ligegyldige fag).

Vi ved, at kategoriseringen af eleverne i disse bokse er vores vurdering, og at den er farvet af vores faglige evaluering af deres standpunkt i hhv. dansk og historie. Derfor kan denne kategorisering ikke stå alene og eleverne tog således en læringsstiltest (Beck og Beck – Studiehåndbogen), hvor eleverne først selv beskrev den bedste måde, de kunne lære på, hvorefter de efterfølgende blev testet. Eleverne blev placeret i forskellige kategorier efter læringsstil hhv. aktivisten, den reflekterende læringsstil, den teoretiske og den pragmatiske læringsstil. Dette resultat kombineret med vores vurdering på baggrund af Trondmans elevstrategi blev anvendt til at danne de første grupper i klassen.

Grupperne blev inddelt således, at eleverne arbejdede differentieret med forskellige opgaver af varierende sværhedsgrad, her lå princippet fra Lev Vygotsky socialkonstruktivistiske tankegang om zonen for nærmeste udvikling til grund for vores grupperinger. Vi vurderede i første omgang ikke efter de psykodynamiske principper (katedetik), men udelukkende på den faglige progression og taksonomi.

Dansk og historie arbejdede ikke med samme gruppeinddeling, således var grupperne i historie både differentierede og kønsbestemte, efter ønsket om at teste, hvorvidt kønsopdelingen gavner andet end drengene, hvorimod danskfaget udelukkende inddelte efter differentieringsprincippet.

Undervejs i forløbet har vi også inddraget Dunn og Dunns læringsstile, eller elementer herfra, idet klassens 30 elever er atypiske for drengenes vedkommende. Klassens 17 drenge er meget kreative (studieretning MusikA, EngA, FysB) og eleverne har mange forskellige fag/før-faglige og sociale forudsætninger. Klassen rummer elever, der allerede midt i 2g er studieegnede til elever, som ikke bestrider det gymnasiesprog som tales i klasserummet, og altså ikke altid forstår det hverdagsprog, som læreren bruger til at forklare opgaverne med. Dvs. klassen rummer meget dygtige elever, der bestrider fagligt sprog og elever, der er ved at udvikle parallelsprog og som har en kulturelfremmedhed over for det talte sprog i klassen.

Ved at inddrage de forskellige læringsstile – har vi bl.a. bevidst arbejdet på at tilgodese de kinæstetisk, de auditive, de følelsesmæssige og de sociale forudsætningskategorier.

Undervejs i projektet og særdeles efter at have læst Turid Skarre Aasebø artikel om de kønnede kundskabsforhandlinger i klasseværelset, er vi blevet opmærksomme på, at der er andre og (måske nyere) tilgange til kategorisering af eleverne i klasseværelset, når fokus ligger på de kønnede sociale positioner i klasseværelset. Følgende skema, dækker således fint over de positioner, som findes i vores projektklasse.

Siden projektet tog sin begyndelse i december 2011 er vi blevet mere og mere fokuserede på den største læringsmæssige gevinst i forsøgsklassen ligger i differentieringsaspektet. Undervisningen i både dansk og historie tilrettelægges således efter varierende aspekter af differentiering: undervisningen differentieres efter: forberedelse, progression, taksonomi, køn, elevdifferentiering, efter graden af lærerhenvendelse, efter produkt. Med andre ord har projektet udviklet sig fra udelukkende at tage fokus på drenge/pige-problematikken til at fokusere mere bredt og generelt på differentieringsaspektet i dansk og historie.

Vores egentlige motiv for at brede fokus ud skyldes de mange faktorer som influerer på deres skolehverdag, men også fordi at klassen ikke rummer de typiske kønsspecifikke problemstillinger, fordi klassen er en musik-klasse, hvor musik for elevernes vedkommende har været et aktivt tilvalg. Ligeledes

kom det frem på udviklingsværkstedet, som fandt sted i januar, at mange af eleverne efterlyste niveaudeling [vi kalder det undervisningsdifferentiering] og alternative undervisningsformer, men også efterlyste en bedre balance mellem skolen og "det virkelige liv" udenfor skolen. Her er eleverne ikke atypiske, mange unge er forvirrede over de mange modsatrettede krav der stilles, og den transparens der tidligere var i uddannelsessystemet er ikke længere så tydelig, som eleverne (?) måske kunne ønske.

Aktiviteter:

Vi har haft fokus på gruppedannelser – ud fra forberedelsesgrad, ud fra taksonomisk niveau og den faglige progression i øvrigt. Vi har desuden arbejdet med kønsopdelt undervisning

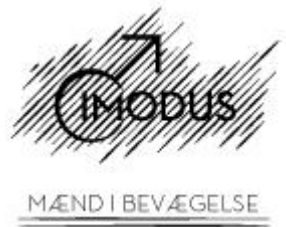
I gruppedannelsen har vi haft fokus elevernes læringsstil, (se ovenfor), differentiering efter produktkrav og efter analytisk formåen. Produktkrav varierer og vurderes efter taksonomisk niveau og deres faglige niveau i øvrigt.

Tidsplan for aktiviteter:

Aktiviteterne foregår fra februar til juni 2012

Forventet output:

Vi håber på, at den niveau- og (til tider) kønsopdelte undervisningsdifferentiering er medvirkende til, at eleverne (både drengene og pigerne) lærer mere og bedre og får en øget lyst til skolegang. Dette gælder selvfølgelig især den gruppe af elever, der har svært ved at motivere sig til skolearbejdet. Men det gælder i ligeså høj grad den gruppe af elever for hvem det faglige sprog er vanskeligt. Netop ved at undervisningsdifferentiere nås de fleste elever, fordi de får lov til at tage afsæt i det faglige niveau, de nu en gang har. Det betyder også, at de svageste ikke behøver at have oplevelsen af at være utilstrækkelige, fordi de arbejder sammen med klassekammerater, der har samme faglige standpunkt som dem selv. Samtidig håber vi også på, at idet eleverne i slutningen af semester også udfordres på deres nærmeste læringszone, at eleverne (og vi) vil opleve, at deres faglige standpunkt flyttes. Tilsvarende forventer vi (og det oplever vi også allerede), at den kreative og niveaudifferentierede undervisning øger lysten til læring hos klassens elever. De kan med andre ord godt lide, at der sker andet end tavleundervisning og traditionelt gruppearbejde med arbejdsopgaver.

Vi vil frem til skoleårets afslutning fortsat arbejde på denne måde, således at eleverne også når at opleve, at undervisningsdifferentiering og alternative arbejdsformer er fremmende for deres studieaktivitet og forhåbentlig deres lyst til at lære.

/Mette Pryds og Nanna Sig Kramer